

Bengtsfors kommun
kommun@bengtsfors.se

2021-01-18
Dnr 2020:2189

Beslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med skolor
med långvarigt låga kunskapsresultat vid
Bengtsgården i Bengtsfors kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av huvudmäns och rektors arbete i skolor med långvarigt låga kunskapsresultat. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens och rektorernas långsiktiga arbete för att öka kunskapsresultaten på grundskolor med långvarigt låga kunskapsresultat.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning har huvudmannen under perioden haft ett långsiktigt och pågående arbete för att skapa kontinuitet och stabilitet i skolans ledning i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten?
2. I vilken utsträckning har huvudmannen och rektorn en samsyn kring vad som förklarar de långvarigt låga kunskapsresultaten och kring insatsers effekter över tid?
3. I vilken utsträckning har rektorn haft ett långsiktigt och pågående arbete för att det på skolan råder höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Författningsstöd för granskningen finns i bilaga 1.

Granskningen har genomförts hos 18 huvudmän och i 28 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Bengtsgården, i Bengtsfors kommun, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare, rektor och biträdande rektor samt intervjuer med utbildningschef, biträdande kommunchef och representanter från kommunfullmäktige. Intervjuerna genomfördes av Therese Jakobsson och Ana-Maria Koci Spång den 13 och den 14 oktober 2020. Inför intervjuerna har Skolinspektionen genomfört dokumentationsstudier för perioden 2010-2019.

Fakta om verksamheten:

Bengtsgården är en kommunal skolenhet belägen i Bengtsfors kommun. Skolan har 418 elever i årskurserna sex till nio och leds av en rektor och en biträdande rektor. Andelen elever i årskurs nio som uppnått A-E i alla ämnen har varierat mellan 56 procent och 73 procent under perioden 2010-2019. Bengtsfors kommun har angett att Bengtsgården under samma period har haft fyra olika rektorer.

Beslut:

Bedömningar och utvecklingsområden

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i **flera delar** har ett långsiktigt arbete med att skapa kontinuitet i skolans ledning, i syfte att bryta skolans låga kunskapsresultat.

- Huvudmannen behöver säkerställa att huvudmannens stöd utgår från rektorns behov och ger rektorn goda förutsättningar att leda och organisera verksamheten på skolan.

Detta utvecklingsområde kommer att följas upp. Se datum för redovisning nedan.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn i **liten utsträckning** har en samsyn kring relevanta förklaringar till de långvarigt låga kunskapsresultaten, och kring insatsers effekter över tid.

- Huvudmannen och rektorn behöver i sin analys av de långvarigt låga kunskapsresultaten inkludera orsaker som kan relateras till kvaliteten i det egna arbetet.
- Huvudmannen och rektorn behöver systematiskt följa upp vilka av de genomförda insatserna för att höja måluppfyllelsen som ger effekt på kunskapsresultaten, och vilka som inte gör det.

Dessa utvecklingsområden kommer att följas upp. Se datum för redovisning nedan.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i **flera delar** har ett långsiktigt arbete för att det på skolan ska råda höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling, i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten.

- Rektorn behöver säkerställa att det även fortsättningsvis finns goda förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och resultat.

Detta utvecklingsområde kommer inte att följas upp. Skolinspektionen förutsätter att rektorn fortsätter utvecklingsarbetet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast 2021-09-18 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Observera att huvudmannen endast ska redovisa

åtgärder för de utvecklingsområdena som kommer att följas upp. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall ([bilaga 2](#)) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till [kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se](mailto: kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se) Ange Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2020:2189) på de handlingar som skickas in.

Redogörelsen kan också skickas per post till Skolinspektionen, Box 230 69, 104 35 STOCKHOLM.

Skolinspektionens bedömningar

Huvudmannens arbete för att skapa kontinuitet i skolans ledning

I följande del behandlas huvudmannens arbete under perioden 2010 till 2020 för att skapa stabilitet och kontinuitet i skolans ledning i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten. I bedömningen ingår om huvudmannen har erbjudit rektorn ett brett centralt stöd i en variation av frågor som motsvarar rektorns behov av stöttning. I bedömningen ingår också om huvudmannen har genomfört väsentliga och ändamålsenliga insatser som grundar sig i skolans behov och som bidrar till att rektorn kan leda den pedagogiska verksamheten på ett sätt som kan höja kunskapsresultaten.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att huvudmannen i flera delar har ett långsiktigt arbete med att skapa kontinuitet i skolans ledning, i syfte att bryta skolans låga kunskapsresultat.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att huvudmannen erbjuder rektorn stöd i en bredd av frågor och att rektors behov av stöd följs upp genom regelbundna avstämningar. Granskningen visar samtidigt att det finns exempel där stödet till rektorn inte har fungerat tillräckligt väl. Vidare framgår att huvudmannen har genomfört insatser som syftar till att höja skolans kunskapsresultat, men att dessa inte täcker alla de behov som skolan har.

Huvudmannen erbjuder rektorn stöd i en bredd av frågor, men det finns områden där stödet kan utvecklas

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen under perioden har erbjudit rektorn centralt stöd inom en rad olika frågor. Inom huvudmannens organisation finns bland annat personal- och ekonomistöd samt utvecklingssamordnare och skol-utvecklare. Vid intervju med rektorn anges att dessa stödfunktioner fungerar väl och att stöd ges när behov finns. Förvaltningen stödjer också rektorerna genom att ta fram olika former av statistik över kunskapsresultaten. Nyligen har ett försök också inletts med professionshandledning för skolledarfunktionerna. Av intervjuerna framgår att utbildningschefen följer upp rektorns behov genom regelbundna avstämningar där de diskuterar hur arbetet fungerar på skolan.

Skolinspektionen bedömer samtidigt att det finns områden där huvudmannens stöd till rektorn kan utvecklas. Rektorn anger bland annat att det inte ges stöd i att rekrytera behörig personal och att möjligheterna till kompetensutveckling för rektorn är och har varit små över tid. Vidare framgår att stöd genom kollegial samverkan rektorer emellan i kommunen inte har fungerat så väl under perioden. Bengtsgården är den enda högstadieskolan i kommunen och rektorn anger att det

också vore önskvärt att samverka med andra högstadieskolor och kunna lyfta frågor som är specifika för dessa.

Huvudmannen har genomfört insatser för att höja skolans kunskapsresultat, men insatserna täcker inte alla skolans behov

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen under perioden har vidtagit åtgärder som bidrar till att skapa förutsättningar för rektorn att bryta skolans låga kunskapsresultat. Dessa satsningar är förvisso generella för samtliga grundskolor i kommunen, men av intervjuerna framgår att de grundar sig i en analys av de enskilda skolornas resultat och kvalitetsuppföljningar. En satsning som nämns av både huvudmannens representanter är "Tryggad skolgång" som ger skolan möjlighet att få extra resurser till elever med omfattande behov av särskilt stöd. Andra exempel på satsningar är att kommunen har köpt in lärandematriser som stöd till elever och lärare och att kompetensutveckling har genomförts inom betygsättning och bedömning. Utifrån en analys av elevers frånvaro har ett samarbete nyligen inletts med regionen för att stärka samverkan med hemmen i syfte öka elevernas närvaro i skolan. Av intervjuer med skolledning beskrivs dessa insatser som ändamålsenliga för skolan, men det framgår också att skolan ser andra behov så som ytterligare specialpedagogisk kompetens och individuell kompetensutveckling.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att:

- **Huvudmannen behöver säkerställa att huvudmannens stöd utgår från rektorns behov och ger rektorn goda förutsättningar att leda och organisera verksamheten på skolan.**

Ett centralt och ändamålsenligt stöd från huvudmannen är viktigt för att rektorn ska ges förutsättningar att organisera sin verksamhet och kunna fokusera på att leda det pedagogiska arbetet. Av granskningen framgår att rektorn ges stöd i en bredd av frågor, men att det samtidigt finns områden där stödet inte varit ändamålsenligt över tid. Huvudmannen behöver därför i större utsträckning undersöka rektorns behov av stöd och anpassa stödet utifrån rektorns behov och skolans förutsättningar. I detta kan det exempelvis ingå att stödja rektorn i att rekrytera behörig personal och att se till att möjligheter finns att genomgå kompetensutveckling när så behövs för att kunna utveckla skolans arbete. Det kan också ingå att utveckla formerna för kollegial samverkan inom kommunen och undersöka möjligheterna till samverkan med högstadieskolor i andra kommuner.

Huvudmannens och rektorns samsyn kring relevanta förklaringar till skolans låga kunskapsresultat och effekter av genomförda insatser

I följande del behandlas huvudmannens och rektorns samsyn kring relevanta förklaringar till de låga kunskapsresultaten under perioden 2010 till 2019 och kring insatsernas effekter över tid. Relevanta förklaringar avser faktorer som skolan kan påverka, såsom bland annat det egna utvecklingsarbetet och hur undervisningen möter elevernas behov. I bedömningen ingår också om huvudmannen och rektorn har en gemensam förståelse för viktiga kvalitetsbegrepp som knyter an till elevernas kunskapsresultat. Vidare bedöms om huvudmannen och rektorn har en gemensam god kännedom om de insatser som har genomförts över tid. I detta ingår hur effekter av tidigare insatser används som underlag för planering av framtida utvecklingsåtgärder.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att huvudmannen och rektorn i liten utsträckning har en samsyn kring relevanta förklaringar till de långvarigt låga kunskapsresultaten, och kring insatserns effekter över tid.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att huvudmannens och rektorns förklaringar till de långvarigt låga resultaten framför allt relateras till elevernas bakgrund. Vidare saknas samsyn om vilka målsättningar som är viktiga för skolan att sträva mot. Huvudmannen och rektorn har en gemensam bild av vilka insatser som genomförts under det senaste decenniet, men det saknas en övergripande analys av vilka effekter insatserna har haft över tid och därmed om vilka som är de mest väsentliga insatserna för skolans kunskapsresultat.

Huvudmannen och rektorn har samsyn kring vad som förklarar de långvarigt låga kunskapsresultaten, men förklaringarna relateras inte alltid till skolans arbete och förutsättningar

Skolinspektionen bedömer att rektorn och huvudmannen har viss samsyn om vad som förklarar den låga andelen elever med godkända betyg i samtliga ämnen under perioden. Förklaringarna handlar i huvudsak om faktorer som är utanför skolans påverkansmöjlighet och i lägre utsträckning om faktorer som rör de förutsättningar som huvudmannen ger, skolans arbete och undervisningens kvalitet. I samtliga intervjuer anges den höga andelen nyanlända elever och elevernas socioekonomiska bakgrund som orsaker till att resultaten har varit låga över tid. Även en svag utbildningstradition, familjernas syn på utbildning och att eleverna har bristande förkunskaper när de börjar på skolan anges ha haft en negativ inverkan på resultaten. Gällande förklaringar som relateras till skolans förutsättningar anges framför allt att minskande personalresurser har lett till att de inte haft den resultatutvecklingen som de hoppats på. I intervjuerna ges också exempel på analyser som genomförts och insatser som initierats utifrån dessa, t.ex.

utifrån en analys av elevernas frånvaro. I Skolinspektionen bedömer dock att huvudman och rektor i högre utsträckning behöver söka förklaringar till resultaten i skolans arbete och förutsättningar.

Det saknas samsyn mellan rektor och huvudman om viktiga målsättningar för skolan

Skolinspektionen bedömer att det saknas samsyn om viktiga kvalitetsbegrepp och målsättningar för skolan. Av intervjuer med både rektorer och huvudmannens representanter framgår att det finns delvis skilda uppfattningar om vad som är relevanta målsättningar för skolan. Huvudmannens representanter beskriver att det finns ett antal mål uppsatta som specifikt riktar sig mot grundskolan och anger också att de följer upp resultaten genom en rad olika mått, exempelvis andel elever med gymnasiebehörighet, andel som når godkänt betyg i alla ämnen, meritvärde samt resultatskillnader mellan pojkar och flickor. Skolledningen beskriver att de känner till de uppsatta målen och har förståelse för att mål behöver sättas och att de också är skolans mål. Av intervjun med skolledningen framgår samtidigt att skolan framför allt fokuserar på gymnasiebehörighet och på att meritvärdet ska höjas och att målsättningen är att det ska vara plus/minus 15 poäng i förhållande till rikssnittet. Huvudmannens representanter framhåller att det ibland kan finnas ett väl stort fokus på meritvärde i skolan och att det inte längre utgör ett av de politiska målen. Av intervjuerna framgår också att det i liten utsträckning sker en dialog mellan rektorn och förvaltningen om vad som är viktiga målsättningar och viktiga kvalitetsaspekter för skolan.

Huvudmannen och rektorn har en gemensam bild av genomförda insatser och insatserna följs upp var för sig, men det saknas en övergripande analys av vilka insatser ger önskad effekt över tid

Skolinspektionen bedömer att såväl huvudman som rektor har kännedom om vilka centrala insatser som har genomförts på skolan. I intervjuerna med skolledning och huvudmannens representanter ges en samstämmig bild av vilka insatser som genomförts i syfte att höja kunskapsresultaten på skolan, både vad gäller de centrala insatserna från huvudmannen och de insatser som genomförs på skolenivå. I samtliga intervjuer nämns exempelvis satsningen på "Tryggad skolgång" som också beskrivs ha gett effekt genom att resurser kan riktas mot elever som har större behov av stöd. I intervjuerna nämns även nyare satsningar som befinner sig i en genomförandefas, så som inköp av lärandematerialiser och stärkt samverkan med hemmen. Av intervjuer med huvudmannens representanter framgår att de enskilda insatsernas effekter följs upp genom kontinuerliga rapporter från skolan och genom verksamhetsbesök. Samtidigt anges i intervjuerna att det kan vara svårt att veta vilka som har varit de viktigaste insatserna för skolan under det senaste decenniet och att det inte heller har gjorts någon uppföljning av insatsernas effekter som sträcker sig över en längre tidsperiod.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att:

- **Huvudmannen och rektorn behöver i sin analys av de långvarigt låga kunskapsresultaten i högre utsträckning inkludera orsaker som kan relateras till kvaliteten i det egna arbetet.**

Av granskningen framgår att de förklaringar som ges till de långvarigt låga kunskapsresultaten i huvudsak handlar om faktorer som både skola och huvudman har svårt att påverka. För att skapa förutsättningar för ett långsiktigt utvecklingsarbete är det viktigt att även söka förklaringar till vad som påverkar resultaten i förhållanden som skola och huvudman kan påverka. Det kan exempelvis handla om lärarnas sätt att undervisa, faktorer i skolans organisation, faktorer på lednings- och rektorsnivå på skolan eller de förutsättningar i form av exempelvis stöd och resurser som huvudmannen ger skolan och rektorn. Att i högre utsträckning inkludera sådana faktorer i analysen skulle kunna ge rektor och huvudman ett mer utvecklat underlag för att också genomföra insatser som riktar sig specifikt mot Bengtsgården.

- **Huvudmannen och rektorn behöver systematiskt följa upp vilka av de genomförda insatserna som över tid ger effekt på kunskapsresultaten och vilka som inte gör det.**

En god helhetsbild kan skapa större möjligheter att kunna kommunicera en röd tråd kring insatserna och öka förutsättningarna för god förankring i verksamheten. En annan förutsättning för att varaktigt öka måluppfyllelsen är att åtgärder som vidtas grundar sig i en god analys av tidigare insatser. Granskningen visar att det inte har gjorts någon uppföljning av genomförda insatserns effekter över tid. Av intervjuerna framgår också att en del insatser som har haft effekt på skolenivå inte har kunnat hållas i på grund av minskande resurser. Huvudmannen behöver säkerställa att det finns en systematisk uppföljning av insatsernas effekter över tid. Huvudmannen behöver också säkerställa att det i planeringen av insatser och resursfördelning finns en kontinuitet som ger skolan förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart utvecklingsarbete.

Rektorns arbete för att åstadkomma höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling

I följande del behandlas i vilken utsträckning rektorn under perioden 2010 till 2020 aktivt har verkat för att det på skolan ska råda höga förväntningar på elevers kunskapsutveckling, och att det finns ett tydligt gemensamt ansvarstagande för det. I bedömningen ingår om rektorn kontinuerligt har arbetat för att det ska finnas gemensamma goda förhållningssätt bland personalen som präglas av höga förväntningar på elevers kunskapsutveckling. Höga förväntningar innebär att personalen ser det som möjligt att förbättra skolans resultat och att de i sitt arbete utgår ifrån att alla elever har möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. I bedömningen ingår också om rektorn löpande har arbetat för att utveckla ett tydligt individuellt såväl som gemensamt ansvarstagande för att höja elevernas kunskapsresultat. Detta innebär att personalen ser sin egen betydelse för att elever ska få goda förutsättningar för att utvecklas så långt som möjligt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn i flera delar har ett långsiktigt arbete för att det på skolan ska råda höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling, i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att rektorn aktivt har verkat för att det på skolan ska råda höga förväntningar på eleverna. Rektorn har under sin tid på skolan också arbetat för att det ska finnas möjligheter för personalen att gemensamt utveckla arbetssätt och metoder för att höja skolans kunskapsresultat. Granskningen visar samtidigt att det tidigare har saknats ett tydligt gemensamt ansvarstagande och att den tidigare höga rektorsomsättningen har haft en negativ påverkan på kontinuiteten i utvecklingsarbetet.

Rektorn verkar aktivt för att det på skolan råder goda gemensamma förhållningssätt som präglas av höga förväntningar

Skolinspektionens granskning visar att det finns en samsyn mellan rektor och personal om vikten av att skolans arbete kännetecknas av höga förväntningar på eleverna. Lärarna beskriver till exempel att de i dialog och diskussion med eleverna visar vad de förväntar sig av eleverna och vad eleverna behöver arbeta med för att nå längre. Av intervjuer med både rektor och lärare framgår att arbetet med höga förväntningar ofta tas upp av skolledningen och att skolledningen också påminner om att lärarna ska ha motiverande samtal med eleverna. Sedan en tid tillbaka arbetar skolan också särskilt med att höja pojkarnas motivation och förväntningar på sig själva.

Nuvarande rektor har skapat förutsättningar för att personalen gemensamt ska utveckla undervisningen, vilket tidigare försvårats av en hög rektorsomsättning

Skolinspektionen bedömer att den nuvarande rektorn aktivt har verkat för att det hos personalen ska finnas ett gemensamt ansvarstagande för att utveckla undervisningen samt en tydlig organisation och ansvarsfördelning i utvecklingsarbetet. Av intervjuerna med lärare och rektor framgår att rektorn sedan hen tillträdde har arbetat med att skapa förutsättningar och struktur för lärarna att gemensamt kunna analysera resultaten och identifiera förbättringsområden. Både lärare och rektorn anger att det finns ett flertal sammanhang där de diskuterar undervisningsmetoder och där de utbyter idéer med varandra. I intervjuerna framgår flera exempel på insatser som genomförts och följts upp i syfte att höja resultaten, bland annat ett aktivt arbete för att öka tryggheten och studieron på skolan. Sedan en tid tillbaka har skolan också stärkt sitt normkritiska arbete i syfte att bland annat höja pojkarnas motivation och beskriver också att arbetet har gett effekt hos pojkarnas kunskapsresultat. Lärare och skolläda beskriver att det finns en tydlig rollfördelning i utvecklingsarbetet där förstelärarna har utpekat ansvar. Samtidigt framkommer att den tidigare höga rektorsomsättningen har påverkat förutsättningar att bedriva utvecklingsarbete på skolan. Lärarna beskriver att det tidigare blivit avbrott i utveckling och att de startat upp arbete som sedan inte avslutats eftersom skolläda förändrats. I Skolinspektionens tillsynsbeslut från 2010 konstateras också att det inom skolan funnits skilda kulturer bland skolans lärare samt skilda uppfattningar om hur undervisningen ska bedrivas och utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att:

- **Rektorn behöver säkerställa att det även fortsättningsvis finns goda förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och resultat.**

Att det råder ett gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och utveckling innebär att samtliga i personalen tar ett såväl individuellt som gemensamt ansvar elevernas kunskapsutveckling. För att möjliggöra sådant ansvarstagande behöver rektor verka för att personalen ser sin egen betydelse för elevernas förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt, och att det är möjligt att förbättra skolans resultat. Skolinspektionen kan konstatera att bland annat den tidigare höga rektorsomsättningen har försvårat kontinuiteten i skolans utvecklingsarbete och att det tidigare funnits skilda kulturer bland lärarna på skolan. Rektorn behöver hålla i det arbete som nu pågår för att gemensamt utveckla undervisningen i syfte att nå högre målpåfyllelse på skolan.

Detta utvecklingsområde kommer inte att följas upp. Skolinspektionen förutsätter att rektorn fortsätter utvecklingsarbetet.

X

Karin Lindqvist
Beslutsfattare

2021-01-18

X Karin Lindqvist

Karin Lindqvist
Beslutsfattare
Signerat av: Karin Lindqvist

X

Therese Jakobsson

Therese Jakobsson
Föredragande
Signerat av: Therese Jakobsson

I handläggningen av ärendet har även Ana-Maria Koci Spång, Stefanie Luthman och Tilda Lindell deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/skolor-med-langvarigt-laga-kunskapsresultat/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 8 §

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 8 a §

Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

2 kap. 8 b §

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

2 kap. 10 §

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, bilaga

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika sätten att nå målen. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i sin omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att

skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2. Kunskaper

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Läraren ska

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge extra anpassningar till eller särskilt stöd till elever som har svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
- utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
- upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
- successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.

2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Mål

Skolans mål är att varje elev

- genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina egna förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska arbetsmiljön.

Läraren ska

- utgå från att alla eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan.

2.8 Rektorns ansvar

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver,
- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer, systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

S. 33 och 34

Dialog om utvecklingsbehov

För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten.

Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla. Om förskolecheferna och rektorerna dessutom förankrar huvudmannens bedömningar och beslut ökar personalens förståelse för bakomliggande orsaker.

Identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser

Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras. En sammanställning av analys, bedömning och beslut i en årlig nulägesbedömning kan ligga till grund för den kommande planeringen av uppdrag, resurser och ansvar.

Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.

Bilaga 2: Mall för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde X: <Här klipps utvecklingsområdet in i sin helhet>
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: